Dekalog — dziesięć zasad dobrego życia

Wyjście z Egiptu, Dekalog i szabat • Wj 19:1–20:17

Myśl przewodnia

Dekalog chroni ważne więzi i pomaga rozumieć odpowiedzialność.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

Przeczytaj Wj 20:1–2. Zanim zaczynają się przykazania, Bóg przypomina Izraelitom uwolnienie z Egiptu. Dzięki temu widzimy kolejność opowieści: najpierw ratunek, potem zasady wspólnego życia.

Wj 20:3–17 obejmuje słowa o jedynym Bogu, Jego imieniu, szabacie, rodzinie, życiu, wierności małżeńskiej, cudzej własności, prawdomówności i pożądaniu. Te zasady odnoszą się do różnych dziedzin życia.

Niektóre przykazania dotyczą działań, inne także pragnień serca. Można przecież nie zabrać cudzej rzeczy, ale stale myśleć o tym, by ją komuś odebrać. Biblia uczy dostrzegać początki złego postępowania.

Jezus wyjaśniał, że miłość Boga i bliźniego jest najważniejszą zasadą życia (Mt 22:36–40). Zobaczmy, jak łączy się to z ochroną życia, uczciwością i szacunkiem dla innych.

Wj 20:1–17 zaczyna się od przypomnienia wyzwolenia. Następnie odnajdujemy nakazy dotyczące oddawania czci jedynemu Bogu, zakaz sporządzania i czczenia wizerunków, szacunek dla imienia Boga, szabat oraz zasady relacji międzyludzkich. W różnych tradycjach chrześcijańskich stosuje się odmienne numeracje. Dlatego podczas lekcji czytamy cały tekst, zamiast traktować wyuczony skrót za jego pełne brzmienie.

W różnych Kościołach numeruje się Dziesięć Przykazań odmiennie, dlatego podczas lekcji sprawdzamy cały zapis Wj 20:1–17. Czytamy, co rzeczywiście tam stoi, zamiast polegać wyłącznie na znanej nam wyliczance.

Cele lekcji

- Wymienia główne obszary chronione przez Dekalog.
- Rozpoznaje wstęp Wj 20:1–2.
- Rozróżnia tekst od sposobu numeracji.
- Potrafi odpowiedzieć: Dlaczego warto czytać całość Wj 20, nawet gdy znamy listę przykazań na pamięć?

Przebieg zajęć

Pytanie badawcze — 4 min

Pytanie: „Dlaczego przykazania zostały dane ludowi już po uwolnieniu z niewoli?”.

Czytamy wskazane wersety — 10 min

Lektura Wj 19:1–20:17. Na pustyni Bóg troszczył się o potrzeby ludu. W narracji o Synaju Izrael otrzymuje podstawowe słowa określające relację z Bogiem i bliźnimi.

Badamy znaczenie — 9 min

Przeczytajcie Wj 20:1–17 w całości. Ołówkiem oznaczcie przykazania dotyczące Boga i relacji z ludźmi.

Zadanie zespołowe — 12 min

Dwóm grupom daj opis szkolnej sytuacji: kłamstwo lub przywłaszczenie przedmiotu. Niech wskażą fragment przykazania i możliwą naprawę. Dodatkowa wskazówka dla prowadzącego: Oznacz w tekście Wj 20 dwa fragmenty: szabat i zakaz obrazów do oddawania czci.

Wniosek i zastosowanie — 5 min

Zapisz jedną rzecz, której Dekalog chroni w życiu wspólnoty.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Co znajduje się na początku Wj 20?

Przypomnienie uwolnienia Izraela.

Czy przykazania dotyczą tylko widocznych czynów?

Nie, również postaw i pożądania.

Dlaczego warto czytać pełny tekst Dekalogu?

Tradycje numeracji są różne; treść całego tekstu jest punktem odniesienia.

Dlaczego warto czytać całość Wj 20, nawet gdy znamy listę przykazań na pamięć?

By sprawdzić ich pełną treść i dostrzec przykazania, które skrócone listy mogą pomijać.

Pomoce dydaktyczne

• Biblie: Wj 20; Mt 22

• kolorowe zakładki

• opis dwóch scen

• karta pracy

Wskazówki biblijne i wychowawcze

• Przy numerowaniu pokaż pełny tekst Wj 20:1–17. Nie pomijaj zakazu czynienia i czci wizerunków, przykazania dotyczącego szabatu ani zakazu pożądania. Rozróżnij pierwotnego adresata Izrael i współczesną interpretację chrześcijańską.

• Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.

• Udział w rozmowie i modlitwie jest dobrowolny. Dziecko może pytać, milczeć i zgłaszać wątpliwości.

• Wj 20:1–2 otwiera Dekalog przedstawieniem Boga, który wyprowadził Izrael z Egiptu. W narracji wyzwolenie poprzedza ogłoszenie przykazań.

• Wj 20:3–17 obejmuje przykazania dotyczące oddawania czci Bogu, imienia Bożego, szabatu, rodziny, życia, wierności, własności, prawdy i pożądania.

• Pwt 5:6–21 powtarza Dekalog z istotnymi różnicami, np. motywacją do szabatu odwołującą się do wyzwolenia z niewoli (Pwt 5:15).

• Sposób numeracji dziesięciu przykazań różni się między tradycjami żydowskimi i chrześcijańskimi. Wystarczy wspólnie wskazać cały tekst Wj 20:1–17 bez przestawiania jego treści.

• W Mt 22:36–40 Jezus wskazuje miłość Boga i bliźniego jako najważniejsze przykazania; nie wolno z tego wyprowadzać automatycznie, że pozostałe przykazania stały się bez znaczenia.

• Rozmowa o szacunku do rodziców nie może utrudniać dziecku zgłaszania przemocy.

• Nie usprawiedliwiaj przemocy domowej powołaniem się na szacunek dla rodziców. Przykazanie nie odbiera dziecku prawa do bezpieczeństwa i zgłoszenia krzywdy.

• Wj 20:1–17 obejmuje całość Dziesięciu Przykazań. Przy omawianiu Dekalogu nie pomijaj pierwszych przykazań, szabatu ani zakazu pożądania.

• RED. II: Przy numerowaniu pokaż pełny tekst Wj 20:1–17. Nie pomijaj zakazu czynienia i czci wizerunków, przykazania dotyczącego szabatu ani zakazu pożądania. Rozróżnij pierwotnego adresata Izrael i współczesną interpretację chrześcijańską.

• Teksty do porównania: Wj 20:1–17; Pwt 5:6–21; Mt 22:37–40

Kontynuacja w domu

Wspólnie wskażcie, które przykazania dotyczą Boga, a które relacji z ludźmi.